

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΕΝΚΕΡΙΑΝΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Ενότητα 6: Εισαγωγή στη θεμελιώδη δομή [I]

Πέτρος Βούβαρης
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

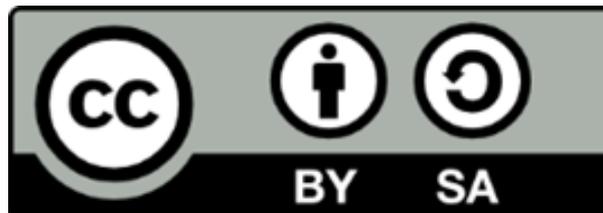
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοπός ενότητας

- Εισαγωγή στη “θεμελιώδη δομή” και στις συναφείς προς αυτήν έννοιες της “θεμελιώδους γραμμής” και του “αρππισμού του μπάσου”

Περιεχόμενα ενότητας

- Εισαγωγή στην έννοια της θεμελιώδους δομής μέσα από μία παραδειγματική ανάλυση
- Θεωρητικό υπόβαθρο της θεμελιώδους δομής

Θεμελιώδης δομή: Παράδειγμα ανάλυσης

Θεμελιώδης δομή: Παράδειγμα ανάλυσης [1]

Allegro con brio.

Nº5.

The musical score is for a piano sonata in G major, Hob. XVI/35, I, measures 1-10. It is in 2/4 time and marked 'Allegro con brio'. The score is written for two staves: the right hand (RH) and the left hand (LH). The RH part begins with a melodic line in measure 1, marked *p* (piano). It features a series of eighth and sixteenth notes, with fingerings 1, 2, 4, 3, 2, 3, 5, 4 indicated. The LH part provides harmonic support with chords and a rhythmic pattern. The score includes dynamics such as *p*, *fz* (forzando), and *f* (forte). The piece concludes in measure 10 with a final cadence.

J. Haydn, Σονάτα για πιάνο σε Ντο μείζονα, Hob. XVI/35, I, μ. 1-10

Θεμελιώδης δομή: Παράδειγμα ανάλυσης [3]

5-zug

3-zug

I V⁷ P P 6 5 I P IN 6 ii⁶ V I

I P CL 6 ii⁶ V I

J. Haydn, Σονάτα για πιάνο σε Ντο μείζονα, Hob. XVI/35, I, μ. 1-8
(ρυθμική αναγωγή και γραφική ανάλυση)

Θεμελιώδης δομή: Παράδειγμα ανάλυσης [4]

The image shows a musical score for piano in G major, measures 1-8. The score is written in treble and bass clefs. The melody in the treble clef starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The bass line starts with a half note G2, followed by a quarter note B1, a quarter note D2, and a quarter note E2. The harmonic analysis below the score is as follows:

Measure	Chord	Scale Degree
1	I	$\hat{5}$
2	V	
3	I	$\hat{4}$
4	ii ⁶	$\hat{3}$
5	V	$\hat{2}$
6	I	$\hat{1}$

J. Haydn, Σονάτα για πιάνο σε Ντο μείζονα, Hob. XVI/35, I, μ. 1-8
(γραφική ανάλυση)

Θεμελιώδης δομή: Θεωρητικό υπόβαθρο

Θεμελιώδης δομή: Θεωρητικό υπόβαθρο [1]

«Η βαθύτερη δομή στη μουσική αντιπροσωπεύεται από μία αντιστικτική δομή την οποία έχω ονομάσει θεμελιώδη [*Ursatz, Fundamental Structure* (αγγλ.)]. Η θεμελιώδης γραμμή [*Urfinie, Fundamental Line* (αγγλ.)] είναι το όνομα που έχω δώσει στην επάνω φωνή του της θεμελιώδους δομής. Αναπτύσσει οριζόντια μία συγχορδία, την ίδια στιγμή που η αντίστιξη της κάτω φωνής εκτελεί έναν αρπισμό [*Baßbrechung, Bass Arpeggiation* (αγγλ.)] της συγχορδίας αυτής διαμέσου της υπερκείμενης πέμπτης της» (Schenker 1979, σ. 4).

Θεμελιώδης δομή: Θεωρητικό υπόβαθρο [2]

«[H] διαβατική κίνηση διαμέσου της θεμελιώδους γραμμής υπαινίσσεται την αδιαίρετότητά της» (Schenker 1979, §6, σ. 12).

«Ακριβώς όπως η έννοια του διαστήματος προϋποθέτει δύο φθόγγους, έτσι τρεις φθόγγοι διαιρούν τον αρπισμό του μπάσου σε δύο μέρη. Όλο το μουσικό περιεχόμενο προκύπτει από την αντιπαράθεση και την προσαρμογή της αδιαίρετης θεμελιώδους γραμμής με τον διμερή αρπισμό του μπάσου» (Schenker 1979, §18, σ. 15).

Θεμελιώδης δομή: Θεωρητικό υπόβαθρο [3]

The image displays three musical examples (9, 10, and 11) illustrating Schenker's basic structures. Each example is shown in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). Example 9 shows a three-measure phrase with notes G4, A4, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4. Above the notes are accents (^) and numbers 3, 2, 1. Below the notes are Roman numerals I, V, I, with (1) and (2) indicating the first and second measures. Example 10 shows a six-measure phrase with notes G4, A4, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3, A3, G3, F3, E3, D3. Above the notes are accents (^) and numbers 5, 4, 3, 2, 1, 5, 4, 3, 2, 1, 5, 4, 3, 2, 1. Below the notes are Roman numerals I, V, I, I, V, I, I, V, I, I, V, I. Example 11 shows a twelve-measure phrase with notes G4, A4, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, Bb3, A3, G3, F3, E3, D3, C3, Bb2, A2, G2, F2, E2, D2. Above the notes are accents (^) and numbers 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 5, 4, 3, 2, 1, 3, 2, 1, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1. Below the notes are Roman numerals I, V, I, I, V, I, I, V, I, I, V, I.

Οι μορφές της θεμελιώδους δομής από $\hat{3}$, $\hat{5}$ και $\hat{8}$
(Schenker 1979 [supplement], Σχ. 9-11)

Θεμελιώδης δομή: Θεωρητικό υπόβαθρο [4]

«[Στο πλαίσιο της καθόδου από $\hat{5}$] το πρώτο μέρος της *Urlinie* $\hat{5} - \hat{4} - \hat{3}$ δίνει περισσότερο την εντύπωση ενός διαβατικά πληρωμένου διαστήματος τρίτης· δεν μοιάζει τόσο με γραμμική διαδοχή τριών φθόγγων που υφίσταται επεξεργασία μέσω της αντιστικτικής υποστήριξης του μπάσου. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ένα χάσμα, ένα κενό αντιστικτικής υποστήριξης [*Leerlauf, Unsupported Stretch* (αγγλ.)] ήδη από την αρχή της *Urlinie* από $\hat{5}$ και συχνά επιφέρει αμφιβολία σχετικά με την πιθανότητα η θεμελιώδης δομή να είναι στην πραγματικότητα $\hat{3} - \hat{2} - \hat{1}$ » (Schenker 1979, §36, σ. 20).

Τέλος 6ης Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ